

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden delområde 157 og 158

Referat 6. møde i teknikergruppen 22. november 2023

VIA University College (VIA), Campus Viborg, Prinsens Allé 2, 8800 Viborg, Mødelokale: B336

Mødedeltagere:

- Eja Lund, Velas
- Per Dolmer, Blueresearch
- Thyge Nygaard, DN
- Mette Bramm, Mariagerfjord Kommune
- Emil Gammelby Bak, Skive Kommune
- Dion Nørgaard, Vesthimmerlands Kommune
- Tommy Dalgaard, AU Agroøkologi
- Brian Kronvang, AU Ecoscience
- Anders Chr. Erichsen, DHI,
- Jens Kjerulf Petersen, DTU Aqua
- Tobias Kuhlmann Andersen, DTU Aqua
- Torben Bramming Jørgensen, Limfjordsrådet og Kystvandrådets sekretariat
- Kristoffer Piil, Limfjordsrådet og Kystvandrådets sekretariat
- Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune og Kystvandrådets sekretariat
- Anders Gade Viborg Kommune og Kystvandrådets sekretariat

Afbud: Flemming Gertz, SEGES

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsordenen
2. Siden sidst
3. Status fra arbejdsgrupperne
4. Status for arbejdsplaner, data og beregningsprincipper
 - Muslingescenarier
 - Kvælstofeffekt
5. Scenarieoplæg til kystvandrådet
 - Præsentation af scenarieoplæg
 - Drøftelse af scenarieoplæg
6. Eventuelt

Referent: Jørgen Jørgensen

Ad 1

Ingen bemærkninger.

Ad 2

- Referat fra sidste møde udestår, fremsendes snarest

- AP2 notat fra AU godkendt

Ad.3

Jørgen Jørgensen (JJ) bemærkede:

1. Konklusioner fra myndighedsarbejdsgruppens vurdering af virkemidler. Der er ikke indkommet bemærkninger og notatet er endeligt
2. Konklusioner fra teknikergruppens modelarbejdsgruppe. Færdiggørelse afventer DHI notat om slusepraksis og en indarbejdelse af bemærkninger fra Flemming Gertz, Seges.

Anders Gade (AG) gennemgik konklusioner fra teknikergruppens punktkildearbejdsgruppe (slides vedhæftet).

I forhold til dambrug og reduktionspotentialer blev det nævnt, at ud over opkøb/nedlæggelse bør der også være mulighed for at introducere forbedret rensning på som minimum ældre gennemstrømningsdambrug med jorddamme. Der blev henvisning til Per Bovbjerg DTU Aqua for faglige input.

Reduktionspotentialer i forhold til spredt bebyggelse blev drøftet. Dion Nørgaard påpegede, at der kunne være noget at hente ved en kommunal gennemgang af rensklasserne.

Herefter gennemgik AG henvendelsen/notatet fra Agri Nord og sammenlignede med Rigsrevisionens formuleringer. Han refererede at punktkildearbejdsgruppen konkluderer, at de foreliggende opgørelser af udledte mængder er valide, med et forbehold forhold til dambrug. I forhold til spørgsmålet om udledningstilladelse kan det konstateres:

- Der mangler udledningstilladelser på en række eksisterende udløb og en del gamle udledningstilladelser bør sandsynligvis revideres.
- Langt de fleste udledninger er registreret i PULS
- PULS-data bygger ikke på udledningstilladelserne, men på data fra kommunernes opdaterede spildevandsplaner, hvorfor tallene i kystvandrådets opgørelser vurderes ret valide.

Den endelige udgave af punktkildegruppens notat er vedhæftet.

Ad. 4

Tobias Kuhlmann Andersen gennemgik status for muslingescenarierne, slides er vedlagt. Det konkluderes at der kan ses lokale effekter på klorofyl, men det er ikke fagligt muligt at omsætte den N-fjernelse der sker ved høst af muslinger, til en reduktion i N-indsatskravet fra land. Slides er vedhæftet

Jens Kjerulf Petersen gjorde afslutningsvist opmærksom på at der ikke kunne foreligge et endeligt muslingenotat til kystvandrådets møde den 5. december.

Anders Chr. Erichsen redegjorde kort for status på arbejdet med vurdering af effekterne af fosforreduktioner på kvælstofindsatskravet. DHI efterfølgende udarbejdede sit notat om modeludvikling og scenarioanalyse, der beskriver den anvendte model, de besluttede scenarier og metode og resultater. DHI's notat er vedhæftet

Ad. 5

Kristoffer Piil (KP) gennemgik principperne for, og status for kystvandrådets arbejde med udarbejdelse af scenarier for indsatsen i oplandet til fjordene. Slides er vedhæftet.

En række spørgsmål i forhold til opbygning og sammensætning blev diskuteret. Det drejede sig bl.a. af sofaeffektens betydning for N-potentialet i vådområder, spørgsmålet om og betydningen af undtagelsesbestemmelsen for husdyrbrug, herunder også muligheden af at fjerne husdyrgødning fra oplandet.

Mulighederne for en implementering af de foreslåede indsatser blev også berørt. Det blev bl.a. foreslået at der f.eks. kunne arbejdes målrettet med kampagner for en implementering af virkemidler på markfladen i forhold til kvælstofretentionen.

Ad. 6

Afslutningsvist konstaterede JJ, at det forventeligt var arbejdsgruppens sidste møde. JJ takkede for indsatsen og den konstruktive tilgang til opgaverne, der havde givet kystvandrådet et godt grundlag for at nå i mål med sine opgaver.

Proces i forlængelse af mødet

Ad. 3, pkt. 2, Konklusioner fra teknikergruppens modelarbejdsgruppe

I forhold til Ad. 3, pkt. 2, Konklusioner fra teknikergruppens modelarbejdsgruppe, er DHI's notat omkring Virksund-dæmningens betydning for iltsvind i Hjarbæk Fjord, efterfølgende udsendt til arbejdsgruppen for bemærkninger. Per Dolmer (PD) har tilkendegivet, at han vurderer at både modelresultater og dokumentation af modellens præcision er tilstrækkelige til at kunne indgå i et beslutningsgrundlag i Vandrådet. PD tilføjer at det ligger uden for gruppens arbejde, men det kunne være interessant at se på mulighederne for en opblanding af vandsøjlen ved at inducerer mixing, hvis arbejdet fortsætter.

Flemming Gertz (FG) har udarbejdet et oplæg til en fælles tekst fra arbejdsgruppen. FG angav at hvis det fx pga. af tidspres ikke er muligt at få en fælles tilslutning kan teksten stå som Seges bemærkninger.

Emil Gammelby Bak, Skive Kommune har tilkendegivet at han ikke finder at anbefalingerne i teksten er belyst i et omfang, så de kan præsenteres for kystvandrådet.

Sekretariatet fremsendte på den baggrund dels DHI's notat, dels FG's tekst som Seges bemærkninger, til kystvandrådets 6. møde den 5. december 2023

FG har herefter færdiggjort sine tidligere fremsendte notater og bl.a. inkluderet sin seneste tekst til arbejdsgruppen. De to endelige notater er vedhæftet.

Beslutninger på kystvandrådets afsluttende møde

Kystvandrådet besluttede på sit afsluttende møde den 5. december at anbefale to scenarier med forslag til indsatsprogram med virkemidler, der sikrer opfyldelse af god økologisk tilstand i fjordene. Et scenarie med forholdsvis stor fosforfjernelse i oplandet og deraf følgende mindre (men dog stadig betydeligt) udtag af landbrugsarealer blev prioriteret som nr. 1.

Det blev desuden besluttet at vedhæfte et dokument med kystvandrådets overordnede bemærkninger til miljøministeren og byrådene i oplandet.

Referat fra kystvandrådets afsluttende møde med beslutninger, scenarier og kystvandrådets bemærkninger er udsendt til kystvandrådet. Sekretariatet forventer at den afsluttende proces herefter vil se sådan ud:

1. Sekretariatet udarbejder en teknisk dokumentationsrapport
2. Det samlede materiale sendes til Miljøstyrelsen med cc til kystvandråd og teknikergroupe senest den 31. december
3. Pressemeldelse udsendes primo januar 2024
4. Politisk behandling i Limfjordsrådet og kommunerne i februar – marts 2024
5. Orientering af Miljøstyrelsen, kystvandrådet og teknikergruppen om den politiske behandling